

DĚLOSTŘELECTVO V BOJI S PROTITANKOVÝMI PROSTŘEDKY NEPŘÍTELE

Dlouhodobé úsilí vojenských odborníků a techniků při zkvalitňování protitankové obrany přináší již své výsledky. Zvýšení počtů, aplikace nejnovějších poznatků vědy a techniky, promyšlená taktika nasazení, přesná organizace součinnosti nejrůznějších prostředků pro boj s tanky, využívání zkušeností z ozbrojených střetnutí minulých let i současnosti, to jsou hlavní směry, kterými se ubírá PTO. Reaguje na vysoké počty a zdokonalování tanků a ostatní obrněné techniky v soudobých armádách. Objevují se zřejmě příznaky vyrovnání palebné a úderné síly tanků s palebnou silou protitankových prostředků a odolnosti obrany.

V článku uvádím některé možnosti, jak narušit systém PTO jednotek a útvarů pravděpodobného nepřítele vhodným použitím vlastního dělostřelectva v armádní útočné operaci, zejména při průlomu obrany.

Síly a prostředky nepřítele a z nich vyplývající možnosti ničení tanků v článku hodnotím v podmínkách, kdy vševojšková armáda organizuje průlom obrany motorizované (mechanizované) divize západoněmecké armády v pásmu 8 km šířkou, kde se brání nepřítelem v hodnotě nejméně dvou praporů s odpovídajícími brigádami a divizními prostředky.

Počty a možnosti protitankové obrany nepřítele

V uvažovaném pásmu průlomu se můžeme setkat s těmito hlavními PT prostředky (pro ničení dělostřelectvem):

- v četách s těžkými pancéřovkami typu CARL GUSTAV (každé družstvo po jedné pancéřovce) s účinným dostřelem 150–300 metrů a s průbojností pancíře 300 mm;

- v rotách motorizovaného praporu pouze s prostředky čet; v mechanizovaných rotách se 106 mm bezzákluzovými kanóny (3 kusy) na lehkých terénních vozidlech;

- v motorizovaných praporech se 6 naváděcími zařízeními protitankových řízených střel (PTRS) COBRA 810 v PT čtější praporu, s dálkou střelby od 400 metrů do 1600 metrů a průbojností 500 mm; zařízení jsou umístěna na lehkých terénních vozidlech, bez pancéřové ochrany; podle zpráv z tisku má být tato PTRS nahrazena nově vyvinutou střelou MILAN s účinným dostřelem 25 až 2000 metrů;

- v PT praporu motorizované brigády se 48 stíhačů tanků s PTK 90 mm (3 roty po 16 stíhačích) a 12 raketovými stíhači s naváděcími zařízeními PTRS SS-11 (v rotech 3 čety po 4 stíhačích); PTK 90 mm má účinný dostřel 1500 metrů, průbojnost

300 mm, PTRS SS-11 s účinnou střelbou od 500 do 3500 metrů, průbojnost 600 mm; oba prostředky jsou na totožném pásového podvozku s obrněnou korbou;

— v PT rotě mechanizované brigády se 16 stíhačů tanků s PTK 90 mm a 5 raketovými stíhači tanků s PTRS SS-11;

— v tankových jednotkách divize se středním tankem typu LEOPARD, vyzbrojeným kanónem 105 mm a dosahem účinné palby kolem 1500 metrů;

— v divizním dělostřelectvu s bateriemi raketometů 110 mm LARS (v perspektivě i s bateriemi neřízených raket HONEST JOHN), pro které se vyvíjejí speciální PT kasetové střely, obsahující 5 a více PT min (typ MEDUZA, PANDORA, DRACHENSAT) a určené pro rychlé zaminování velkých ploch terénu (vývoj kaset není ještě ukončen).

Celkové počty PT prostředků v uvažovaném pásmu a jejich možnosti při ničení tanků viz tabulka 1.

Výsledek kalkulace možností a počtů hlavních PT prostředků obou divizí nenechává nikoho na pochybách, jak velká pozornost je věnována boji s tanky. Různorodost prostředků a jejich zařazení na odpovídající stupně velení nejsou náhodné. Vyplynuly zejména z pečlivého rozboru terénu předpokládaného prostoru zasažení. Podle západního odborného tisku se pouze 60 % středoevropského válčiště hodí pro masové nasazení tanků (30 % terénu pokrývá lesní porost, 7 % osady a jiné zástavby, 3 % vodní plochy, močály apod.). Terén podstatně ovlivňuje i pozorování tanků, které je předpokládám úspěšného vedení boje s nimi. Literatura však uvádí, že na vzdálenost 2–3 km lze zjistit a pozorovat tanky pouze z převýšených pozorovatelů, zatímco u zbraně s výškou ústí hlavně 1 m lze tank pozorovat do 500 m ve 40 % případů, od 500 do 1000 m ve 20 %, od 1 do 2 km ve 25 % a přes 2 km jen v 15 % případů. Proto se PTRS předpokládá použít zejména v přehledném terénu, PTK a raketové stíhače ve středně členitém a ruční PT prostředky v silně členitém (netankovém) terénu. Dalším závěrem z rozboru terénu je předpoklad, že do 500 m lze počítat s trvalým pozorováním jen u každého druhého tanku (pod 200 m ve 22 %, 200–300 m ve 13 % a 300–500 m ve 20 % případů) a proto se prosazuje v organizaci struktury kombinace PTK a PTRS.

Tyto hlavní údaje, zdůvodňující rozložení PT prostředků různé kvality a počtů na jednotlivých stupních velení, nijak nesnižují požadavek velení armády na dokonalý včasný obsluh, ve kterém na prvním

místě stojí požadavek zásahu první ranou, střelba v nočních podmínkách a při snížení viditelnosti.

Pokud jde o tanky, shodují se autoři odborných článků vesměs na tvrzení, že jejich použití v PTO nelze vylučovat, avšak je třeba vždy uvážit, že efektivnost jejich zasazení ve srovnání např. se stíhači tanků je podstatně nižší (cena tanku LEOPARD je kolem 1,86 mil. DM, stíhače asi 600 tis. DM). Rozhodne-li se tedy velitel použít tanky v PTO, pak se požaduje, aby to bylo v rozhodujících fázích boje až po zasazení stíhačů.

Za správné se považuje, aby použití PT prostředků a jejich organizace v PTO měly až do stupně rota charakter spíše statický, od praporu výše manévrový, pohyblivý. Shodná jsou i tvrzení v tom, že bez možnosti pohybu, manévru po bojišti v odpovídajícím rozsahu (dané stupněm velení), ztrácí každý PT prostředek značnou část své bojové hodnoty.

Protitankové prostředky nepřítele jako objekty palby dělostřelectva

Pancéřovky představují dnes vážnou úhrozu tankům při boji na malé vzdálenosti. Jsou pohotové, přesné i účinné a je jich velké množství. Jsou přímo na předním okraji v postavení četných ohnisek. Svým dosahem překrývají prostor bezprostředně před předním okrajem obrany až do vzdálenosti 150–300 metrů. Podle zásad organizace a budování pozicní obrany brání motorizované (mechanizované) čtyři opěrné body na ploše 100–150 m (šířka) $\times$ 50–100 m (hloubka). Opěrný bod čtyř je součástí rájony obrany čtyř (300 $\times$ 500 m), je přizpůsoben ke kruhové obraně a doplněn nejraznějšími ženíjnými záta-rasy.

Bezzákluzové kanóny 106 mm v mechanizovaných rotách mohou být rozmístěny jako jednotlivá palebná ohniska buď v četných opěrných bodech rotního rájony, nebo mezi nimi. Svá postavení volí 100–200 metrů za předním okrajem, takže účinným dostřelem překrývají hloubku 1100–1200 metrů. Také rotní rájón je přizpůsoben pro kruhovou obranu a zpevněn nejraznějšími záta-rasy. Je 1000–1500 m široký a 600–800 m hluboký. Na této ploše je třeba také hledat posilovou četu tanků (5 kusů). V rotním rájónu je tedy část protitankových prostředků v četných opěrných bodech, část bude představovat jednotlivá palebná ohniska.

Protitankové prostředky PT čtyř motorizovaného praporu se zpravidla rozmís-tují jako celek k dispozici veliteli praporu mezi provědovými a druhsledovými

Tabulka počtů a možností protivníka v pásmu 8 km

Poř. číslo	Prostředek	Celkový počet		Možnost ničení jedním prostředkem	Celková možnost	
		mod	md		mod	md
1	Pancéřovky	6 rot po 4 četách po 4 kusech = 96 kusů	6 rot po 3 četách po 4 kusech = 76 kusů	0,3	29	22
2	106 mm bezzákluzové kanóny	—	6 rot po 3 kusech = 18 kusů	1,5	—	27
3	Naváděcí zařízení PTRS COBRA 810	2 prapory po 6 kusech = 12 kusů	—	3	36	—
4	Stíhače tanků PTK 90 mm	3 roty po 16 kusech = 48 kusů	ptr = 16 kusů	2	96	32
5	Raketové stíhače SS-11	3 čety po 4 kusech = 12 kusů	ptr = 5 kusů	3	36	15
6	Tanky střední	4 prvosledové roty po 5 kusech = 20 kusů		2	40	40
7	RM baterie 110 mm	2 baterie po 8 kusech = 2 baterijní salvy		salva baterie na tankovou rotu s 50% P zničení	10	10
8	Rakety HJ (LANCE)	skupinový úder 4 odpalovacích zařízení		2 údery na tr s 50% P zničení	10	10
		Celkové možnosti ničení tanků			257	156

rotami, kde jsou v pohotovosti k zasazení na nebezpečné tankové směry do prostoru prvoslédových rot, mezi četní opěrné body. Zde mají připravena protitanková palebná postavení — zpravidla 300–500 m za předním okrajem. Po obsazení takového postavení překrývají palbou svých PTRS prostor od předního kraje až do hloubky 1–1,5 km. Jde tedy o velmi výkonný, účinný a pohyblivý prvek praporního rajónu obrany (rozměry rajónu 2–3 km šířky a do 2 km hloubky). Palebné postavení protitankové čety může být až 700 m široké a do 100 m hluboké, vykávací prostor čety asi na 6–9 ha.

Vezmeme-li v úvahu údaje o rozmístění PT čety, zveřejněné v tisku, ukazuje se, že četa v palebném postavení nemůže být považována z hlediska jejího palebného umlčování za homogenní cíl. Hustota jednotlivých prvků takového cíle je velmi nízká a soustředěná palba na cíl takových rozměrů nebude efektivní. Správnější bude chápat tyto čety jako souhrn jednotlivých palebných ohnisek, představujících samostatné objekty naší palby (palbu povede zpravidla četa se spotřebou podle tab. 24 Pravidel střelby pozemního dělostřelectva). Vede k tomu i předpoklad rozestupů jednotlivých odpalovacích zařízení 100–150 i více metrů vedle sebe (v linii), úhlem vpřed, vzad, apod., tak aby byl palebně nejvýhodnější pokryt nařízený směr, aby byla možná součinnost, pružné velení a nedošlo ke střelbě přes souseda.

Chceme-li znemožnit palbu celé nebo většiny PT čety, pak je vhodné použít zadýmování průčelí čety podle zásad Pravidel střelby pozemního dělostřelectva, čl. 207–210. Předpokladem jsou pochopitelně příznivé povětrnostní podmínky.

Brigádní PT prapor může být použit decentralizovaně až po čety stíhačů, které jsou pak zasazeny buď samostatně nebo v sestavách rotních rajónů, či po čety raketových stíhačů, které se zasazují v jedné nebo dvou liniích a to první linie za opěrnými body čet prvoslédových rot, druhá linie v prostoru opěrných bodů druholédové rot. Palebná postavení nebo opěrné body mohou být až 700 m široké a do 1000 m hluboké. Nevylučuje se případ, kdy PT prapor obdrží samostatný úkol vybudovat a bránit vlastní rajón obrany v prvním nebo druhém sledu motorizované brigády. Rotní rajóny obrany v něm pak mohou být až 1,5 km široké a 1 km hluboké, praporní rajón obrany má šířku 3–4 km, hloubku 6–8 km.

Dosah obou PT prostředků praporů před přední okraj je značný. U PTK 90 mm

můžeme počítat s hloubkou účinného dosahu kolem 1000 m, u PTRS SS-11 2–3 km.

Při umlčování nebo ničení PT prostředků PT praporu musíme uvažovat obdobně jako u PT čety praporu, avšak počet palebných ohnisek v četě bude nižší (u čety stíhačů tanků — 5, u čety raketových stíhačů — 4). Kromě toho jsou obsluhy chráněny pancéřováním vozidla. Tím se neobyčejně zvyšuje odolnost ohniska proti účinkům palby. Nejmenší jednotkou, která má být podle zveřejněných zásad použita při boji s tanky a při podpoře pěchoty, je četa. Pokud jsou zasazeny společně stíhače s raketovými stíhači, nezvzťuje se prostor rozmístění jednotky, neboť PTRS pouze doplňují palebné možnosti PTK o palbu na větší vzdálenosti.

Každý stíhač nebo raketový stíhač tedy představuje pro dělostřelectvo samostatný cíl typu tank v okopu, vyřazujeme jej v soulase se zásadami Pravidel střelby pozemního dělostřelectva palbou čety či baterie se spotřebou podle tab. 24.

Četu můžeme za vhodných podmínek vyřadit použitím dýmového střeliva.

PT rota mechanizované brigády se v obraně nejčastěji používá centralizovaně jako záloha velitele brigády. Rota připravuje na směrech útoku tanků několik PT postavení, na kterých buduje PT opěrné body čet, zesílené různými ženijními zátarasy. Rota brání rajón o šířce 2 km a hloubce 4 km (v rotě jsou stíhače tanků i raketové stíhače). Velitel brigády může posílit rotou (celou nebo částí) jeden z praporů prvního sledu, který se brání na nejnebezpečnějším směru.

Při umlčování (ničení) prostředků se budeme řídit obdobnými zásadami jako u prostředků PT praporu.

PT zbraň nepřítel (kromě raketových a raketometných baterií) ničíme také přímou střelbou děl i PTRS, neboť jde o prostředky, jejichž soubor s tankem probíhá v podmínkách, podpořujících přímému zamíření. Přímou střelbou dosahujeme vyřazení (zpravidla zničení) cíle rychle a ekonomicky, a zničíme-li cíl do zteče tanků (např. za dělostřelecké přípravy), pak takový způsob můžeme označit za optimální. Podmínkou je však včasné zjištění. Umožňuje-li situace přímou střelbu, pak musíme jí dát přednost před palbou ze zakrytých palebných postavení.

Když hodnotíme počty a kvalitu PT prostředků nepřítel v uvažovaném pásmu, dále zásady jejich použití, hloubkové dosahy jejich účinné palby i celkové možnosti v boji s útočícími tanky, můžeme udělat některé závěry:

Rozdělení PT objektů v pásmu průlomu mezi palebné prostředky umlčení (varianta)

Poř. čís.	PT prostředek (objekt)	Stupeň velení	Charakter cíle	Počty objektů (viz tab. 1)			Rozdělení objektů zjištěných do palebné přípravy			Poznámka
				Celkem	z toho		Dělostřelectvo		Let.	
					zjištěno do p. př.	zbývá	PS	zakryt. p. post.		
1	Pancéřovky	motor. (mech.) četa	zbraně družstva v četním opěrném bodě	24 (18) četních bodů	24 (18)	—	—	24 (18)	—	
2	106 mm BzK	mor (mr)	samostatné ohnisko část v četních opěrných bodech, část mimo	—(18) z toho asi 6 v četních opěrných bodech	—(10)	—(8)	—(4)	—(6)	—	
3	PTŘS COBRA 810	mopr	jednotlivá palebná ohniska	12(—)	6(—)	6(—)	—(—)	4(—)	2(—)	
4	Stíhače tanků PTK 90mm	ptpr (ptr)	roty ve vyčkávacím postavení; jednotlivá palebná ohniska	48(16)	32(11)	16(5)	10(6)	6(5)	16(—)	
5	Raketové stíhače SS-11			12(5)	8(5)	4 (—)	—	5(3)	3(2)	
6	Střední tanky	tč v mor (mr)	jednotlivá palebná ohniska	20(20)	10 (10)	10(10)	5 (5)	3(3)	2(2)	
7	RM baterie	divize	samohybné baterie	2(2)	1(1)	1(1)	—	1(1)	—	
8	baterie HJ		odpalovací zařízení	4(4)	2(2)	2(2)	—	1(1)	1(1)	
			Celkem	122(83)	83(57)	39(26)	15(15)	44(37)	24(5)	

Poznámka: V závorkách počty u md

— většinu těchto sil a prostředků soustřeďuje nepřítel do taktické hloubky; dosah účinné palby sahá od předního okraje až do hloubky 3 km; v případě průlomu taktické hloubky nedíspoují vyšší stupně velení samostatnými PT jednotkami nebo útvary; teprve v posledních letech usiluje nepřítel o výstavbu vrtulníkových jednotek takového určení;

— použití PT prostředků do stupně rotý má charakter statický, u praporu a brigády manévrový;

— má-li mít PTO podle soudobých názorů západních teoretiků úspěch, musí zahrnovat všechny organické prostředky jednotek, stíhače tanků (včetně raketových), tanky a v perspektivě i vzdušné prostředky (speciální jednotky na bojových vrtulnících);

— v aktivní PTO byla zesílena úloha dělostřelectva v zakrytých postaveních zavedením kasetových protitankových střel; obdobně je tomu u taktického letectva;

— organizační struktura i takticko-technické požadavky na PT zbraně odpo-

vídají závěrům z rozboru terénu možného válčiště;

— vedle zdokonalování bojové techniky věnuje se zvýšená pozornost i výcviku obsluh;

— zdůrazňuje se požadavek na možnost odpovídajícího manévru PT prostředku v průběhu boje;

— většina PT zbraní představuje z hlediska své palebné činnosti samostatné palebné ohnisko, pouze četní a část rotních prostředků můžeme zahrnout do četního operního bodu a spolu s ním je umlčovat.

Možnosti dělostřelectva při boji s protitankovými prostředky nepřítel

Jak vidíme — PTO nepřítel tvoří ucelený systém organizovaný jak na úrovni jednotlivých stupňů velení, tak i mezi nimi. Tento systém nemůžeme narušit náhodnými akcemi, byť i úspěšnými, ale cílevědomou a koordinovanou činností všech vhodných prostředků zejména palebných. V dalším rozeberu hlavně možnosti a činnost dělostřelectva.

Ničení protitankových prostředků do zahájení palebné přípravy

Ničení a umlčování PT zbraní nepřítel, zjištěných do zahájení palebné přípravy, patří k prvořadým úkolům dělostřelectva. Abychom mohli tento úkol úspěšně splnit, musí se se svými úkoly vyrovnat nejdříve průzkum při jejich zjišťování. Čím větší procento předpokládaných PT zbraní průzkum objeví, tím větší bude pravděpodobnost splnění vševojskového úkolu.

V tabulce 2 uvažují zhruba se 60–70 % úspěšností průzkumu. Podle zkušeností z Velké vlastenecké války se počítalo v podobných případech s 50–60 %. Určité zvýšení je důsledkem úvahy o jeho dnešních vyšších možnostech a to zejména při vzdušném průzkumu. Jisté však je, že malá náročnost na průzkum v tomto období bude mít neblahé důsledky na průběh boje pěchoty a tanků v hloubce.

Základem výpočtu možností, zaměření a rozdělení sil a prostředků průzkumu má být odhad očekávaných počtů i druhů PT zbraní v pásmu průlomu. Tento odhad se opírá zejména o znalost organizační struktury jednotek, útvarů a svazků nepřítel, zásad taktického použití PT jednotek i jednotlivých zbraní, jejich rozmístění v terénu, o znalost konkrétní situace nepřítel a terénu v pásmu průlomu, o zkušenosti z minulých bojů apod.

Za hlavní druh průzkumu PT prostředků považují pozorování z pozemních pozorovatelů všeho druhu, vzdušný průzkum z vrtulníků a průzkumných letounů a to nejen pozorováním, ale zejména fotografováním, dále radiolokační průzkum, popř. i zvukoměrný průzkum. Vedle nich nesmíme zanedbat žádný další vhodný a situaci odpovídající prostředek, neboť mnohdy i nepatrný příznak v souvislosti s jinými průzkumnými údaji může odhalit dobře zamaskovaný a ukrytý PT kanón, odpalovací zařízení, stíhač tanků apod. Dokazuje to řada zkušeností z poslední války, uváděných v odborné literatuře i beletrii.

Základním požadavkem na průzkum je zjištění PT zbraní do jejich projevení se palbou nebo manévrem. Jen tak uplatníme výhodu prvního výstřelu nebo zabráníme jejich použití proti útočícím tankům.

Velmi dobrých výsledků dosáhneme systematickým pozorováním z pozemních pozorovatelů. Při tom je třeba dodržovat několik základních pravidel, k nimž patří zejména:

— maximálně zmenšit plochu skrytých prostorů;

— pečlivě studovat terén jednak z hlediska jeho využití nepřítel, jednak z hlediska změny jeho reliéfu a pokrytosti;

- využívat pozorovacích přístrojů s velkým zvětšením;
- využívat pomoc sousedních pozorovatelů, průzkumníků a průzkumných prostředků jiných druhů vojsk;
- plánovat včasné přemístění pozorovatele.

Pozorovatelný rozmísťujeme s ohledem na úkoly průzkumu. Pásmo porovnávání určujeme s maximálním překrytím. Ihned po zaujetí pozorovatele zjišťujeme skryté prostory, které vynášíme do mapy a postupně zpracováváme celkový plán skrytých prostorů v oddíle a skupinách. Nepozorované úseky se snažíme zmenšit využitím pomocných (bočních a předsumutých) pozorovatelů. Prostory, které nemůžeme organickými prostředky pozorovat, ani jejich pozorování zabezpečit organizací, hlásíme nadřazenému.

Při pozorování je třeba pečlivě a trpělivě sledovat všechny i drobné terénní předměty, zachycovat jejich vzájemnou polohu, rozměry, tvar i barvu, abychom mohli v dalším sledovat každou změnu. Studium terénu můžeme stanovit nevhodné, méně vhodné nebo naopak vhodné úseky terénu pro rozmístění PT zbraní a podle toho na ně zaměřovat pozornost. Při tom bereme v úvahu organizační strukturu jednotek nepřítele, zásady použití PT zbraní a rozmísťování v terénu i v bojové sestavě, jakož i směr útoku vlastních tanků.

Nepřítel bude své prostředky pečlivě maskovat a ukrývat v ženíjně připravených objektech. Tím se pozorovatelné rozměry objektů a demaskující příznaky pro pozorovatele podstatně zmenší. Významnou pomocí bude použití optických přístrojů s velkým zvětšením a rozmístění pozorovatele blízko předního okraje. I tak je nutné tyto příznaky přesně znát. Půjde o zvláštnosti vnějšího tvaru i maskování, využívání terénu, charakter činnosti, obrysy při různém úhlu osvětlení, charakteristiku infračerveného záření apod.

V systému pozorování počítáme též s pomocí pozorovatelů sousedních jednotek a útvarů a to nejen dělostřeleckých, ale i vševojskových. Právě nezvyklý úhel pozorování od souseda může odhalit PT prostředek, z většího převýšení apod.

Již v této době je účelné připravovat se na přemísťování pozorovatele do vhodných prostorů v hloubce obrany nepřítele. Takovými prostory mohou být např. svahy dominujících výšin poblíž předpokládaných nebo zjištěných obranných (mezilehlých) postavení, břehy vodních toků apod.

Většinu zásad pro pozemní pozorování můžeme uplatnit i pro pozorování z vrtulníků.

Významné údaje může poskytnout letecké snímkování pásma průlomu. Také zde je předpokladem úspěchu pečlivost, trpělivost a systematickosti při vyhodnocování snímků, spolu se znalostí demaskujících příznaků PT zbraní. Letecké snímky budou pravděpodobně hlavním zdrojem zpráv o PT jednotkách, popř. raketometných a raketových bateriích, rozmístěných v hloubce obrany.

PT zbraně, zjištěné do zahájení palebné přípravy, ničíme a umlčujeme v jejím průběhu. Je žádoucí maximálně využívat děl pro přímou střelbu. To je možné zejména při ničení bezzákluzových kanónů, stíhačů tanků a tanků, které vedou střelbu též přímým zaměřením. Pokud jde o PTRS, rozmístění jejich odpalovacích zařízení nemusí odpovídat podmínkám přímé střelby. Mohou být zcela v úkrytu, na odvráceném svahu, za vrcholem krytu apod. Tyto prostředky pak, stejně jako uvažované baterie, budeme umlčovat nebo ničit palbou ze zakrytých postavení.

Pancéřovky všechny neodhalíme a umlčujeme je současně s četními a opěrnými body. Avšak současnou praxí plánování a umlčování těchto opěrných bodů soustředěnou palbou dělostřeleckého oddílu nepovažujeme již za nejúčelnější pro nízkou efektivnost palby. Od průzkumu proto požadujeme podrobnější odhalení rozmístění čtyř, abychom mohli umlčovat jednotlivá palebná ohniska a tím dosáhnout splnění úkolu s menší potřebou střel i hlavní.

Bezzákluzové kanóny 106 mm tvoří samostatná ohniska, a pokud jsou rozmístěny mimo četní opěrné body, ničíme je přímou střelbou v určeném období palebné přípravy.

Také tanky, posilující obranu roty, je nejúčelnější ničit přímou střelbou. Výhodnost přímé střelby ukazuje průměrná spotřeba střel při ničení tanku v okopu, kdy např. dálku 5 km pro ráži 122 mm přímou střelbou počítáme 4–8 ran, ze zakrytého postavení 50 střel. Zatímco přímou střelbou může splnit úkol jedno dělo, ze zakrytého postavení četa až baterie.

Odpalovací zařízení COBRA 810 jako samostatná palebná ohniska je nutné umlčovat palbou ze zakrytých palebných postavení. Vzhledem k jejich dosahu musíme zahájit umlčování nejpозději do přiblížení tanků k této vzdálenosti a to může být v době Č-6-10, nejlépe však v prvním palebném přepadu. Pokud se podaří zjistit PT četnu ve vyčkávacím prostoru,

bude výhodné ji umlčovat jako celek na ploše, odpovídající ploše rájónu obrany četního, tj. asi 6 ha. Jde o palebný přepad při zahájení palebné přípravy, aby četa neměla možnost zaujmout některé z připravených PT postavení. Při použití dýmového střeliva vedeme palbu tak, aby dýmová clona se vytvářela před prostorem možného rozmístění operátorů.

Stíhače tanků PTK 90 mm i raketové stíhače SS-11 budeme zpravidla ničit jako samostatná palebná ohniska, při čemž stíhače tanků nejlépe přímou střelbou a raketové stíhače ze zakrytých postavení. Budou-li roty rozmístěny ještě ve vyčká-

vacích prostorech, pak použijeme soustředěnou palbu dělostřeleckých jednotek na plochu asi 10 ha s průměrnou potřebou 48 hlavních a spotřebou 1520 střel. Vzhledem k účinnému dosahu PTRS SS-11 je nutné zahájit jejich umlčování nejpozději v Č-18-20, nejlépe však již v prvním přepadu, přepad vyčkávacích prostorů se začátkem palebné přípravy.

Raketové a raketometné baterie představují charakteristický cíl pro palbu dělostřelectva a musíme je umlčovat již při zahájení palebné přípravy. Způsob umlčování i normy spotřeby udávají Pravidla střelby pozemního dělostřelectva.

Boj s protitankovými prostředky po skončení palebné přípravy

Po skončení palebné přípravy a s příchodem tanků na čáru zteče dosáhne palba PT zbraní nepříteli nejvyšší intenzity. Zasáhnou ruční PT zbraně, objeví se nové, dosud nezjištěné prostředky a obživnou objekty, které se nám nepodařilo umlčet nebo zničit v průběhu palebné přípravy. Větší část tíhy boje s nimi převezmou tanky a děla pro přímou střelbu. V zakrytých palebných postaveních však musí zůstat připravena část dělostřelectva v pohotovosti zahájit v nejkratší možné lhůtě podle požadavků útočících vojsk palbu na PT zbraně, které zjistil průzkum, nebo na ty, které zahájily palbu.

Cyklus vedení, tj. proces od zjištění cíle pro palbu k jeho umlčení, musí být co nejkratší. Předpokladem je těsná součinnost vševojskového velitele (velitele tankové jednotky) s velitelem podporující dělostřelecké jednotky, pohotové a neselhávající spojení jak v sítích podporovaných, tak i podporujících jednotek, pružný systém vyžadování palby a udávání cílů a rychlá práce velitelů i obsluh palebných jednotek. Dobu reakce na zjištění cíle mů-

že zkrátit i předvídatost dělostřeleckých velitelů při plánování paleb na možné prostory rozmístění PT jednotek.

S cílem znemožnit palbu PT zbraní z hloubky obrany plánujeme v některých případech podporu útočících vojsk způsobem dvojitých postupných soustředění palby (PSP). Princip spočívá v tom, že v době vedení palby na první čáru PSP umlčuje další část dělostřelectva jednotky nepříteli na následující čáře, popř. i na křídlech útočících vojsk. Způsob je náročnější na potřebu hlavních i střeliva a vyžaduje též pevnou organizaci velení dělostřelectvu. Vhodné je využívat i dýmové střelivo do prostorů možných pozorovatelů nebo palebných postavení PTRS.

Závěrem chci zdůraznit, že použití dělostřelectva při ničení a umlčování PT prostředků nepříteli, zejména po zkušenostech z bojů na Středním východě, zůstává i nadále velmi aktuální. Nahrazení palby dělostřelectva činností letectva se ukázalo vzhledem k zintenzívnění PVO pozemních vojsk jako málo efektivní.